

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የኦዲት አበባ ሳይንስና ቴክኖሎጂ ዩኒቨርሲቲ
የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

ዩኒቨርሲቲው የተመደበለትን በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኦዲት አበባ ሳይንስና ቴክኖሎጂ ዩኒቨርሲቲ ሥራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው።

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 እና በማሻሻያ ቁጥር 1146/2011 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን ሲሆን፤ ዓለም አቀፍ የኦዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው። እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል።

ኦዲታችን፡-

- የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና ኦዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶችን ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል።

ከዚህም በተጨማሪ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑን በናሙና ኦዲት ማከናወንን ይይዛል።

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የኢቨርሲቲው ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፤ መዛግብት፤ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በየኢቨርሲቲው ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ☛ የገቢ፤ የዕርዳታ፤ የብድር ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የዝውውር ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ☛ የተሰብሳቢ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ☛ የተከፋይ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ☛ የሂሳብ ሚዛን ሙከራ

ለአዲት አስተያየቱ መሠረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የኢቨርሲቲው የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

1. ሌተር ኦፍ ክሬዲት (L/C) ተከፍቶ ከሰባት ድርጅቶች ለተፈጸመ የትምህርት መሣሪያዎች ግዢ በድምሩ ብር 124,402,770.69 በወጪ የተመዘገበ ሲሆን የግዢው ጨረታ ሰነድ ያልቀረበ በመሆኑ፤ የኢቨርሲቲው L/C ለተከፈተበት ባንክ ንብረቱን ስለመረከቡና ክፍያው እንዲፈጸም የጻፈበት እንዲሁም ባንኩ ለባለመብቱ ክፍያውን ስለመፈጸሙ የሚያሳይ ማስረጃ ያልቀረበ በመሆኑ፤ L/C በተከፈተበት ወቅት በተሰብሳቢ የተያዘበት መነሻ ሰነድ ያልቀረበ በመሆኑ፤ ንብረቶቹ ከ2009 እስከ 2011 በጀት ዓመት ገቢ የሆኑና የዕቃ ገቢ ደረሰኝ (ሞዴል 19) የተዘጋጀላቸው ቢሆንም እንዲገዙ የተጠየቁ እቃዎች ዝርዝር ማግኘት ባለመቻሉ እና ከውሉ ጋር ፕሮፎርማ ኢንቮይስ ባለመቅረቡ በተጠየቀው መሰረት መቅረቡን ማረጋገጥ ባለመቻሉ፤

ከግዢው ጋር ተያያዥነት ያላቸው ሰነዶች (Original Bill of Lading፤ Original Commercial Invoice፤ Original Packing List ...) ያልቀረቡ በመሆኑ፤ ከአቅራቢዎቹ መካከል F-UNDTSCHE GMBH የተባለው ድርጅት የግዢ ውል ያልቀረበ በመሆኑ እና አሪጅናል የቴክኒክ ግምገማ ማስረጃ ያልቀረበ በመሆኑ፤ የወጪውን ትክክለኛነት ለማረጋገጥ ያልተቻለ መሆኑ፤

2. የኒቨርሲቲው ከ2016 እስከ 2020 እ.ኤ.አ. ከአዲስ አበባ የኒቨርሲቲ ለገዛቸው መጽሔቶች (Journals) ብር 1,212,102.38 በጀት ዓመቱን ያልጠበቀ ክፍያ የፈጸመ መሆኑ፤
3. ለዕቃ አቅራቢዎች የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በድምሩ ብር 163,070,630.00 ከ2005 ዓ.ም ጀምሮ የመንግስት ሌተር ኦፍ ክሬዲት (L/C) በሚል በተሰበሰቡ የተያዘ ቢሆንም ማስረጃ ያልቀረበለት በመሆኑ የሂሳቡን ትክክለኛነት ለማረጋገጥ ያልተቻለ መሆኑ፤ በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

ከላይ በተገለጹት ጉልህና መሠረታዊ ልዩነቶች የተነሣ በእኛ አስተያየት የኒቨርሲቲው የሂሳብ ሪፖርቶች በበጀት ዓመቱ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2014 ዓ.ም ድረስ የተሰበሰበውን ገቢ፤ የተፈጸመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ አያሳዩም፡፡

ምንም እንኳ ከላይ የተሰጠውን የአዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

1. የሕጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

- 2.1. በድምሩ ብር 15,452,177.90 ተሰብሳቢ ሂሳብ በወቅቱ ያልተወራረደ መሆኑ፤ በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

2. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)፤

- 3.1. የኒቨርሲቲው ንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈጸም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሰረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

በአላቂ ዕቃ ግምጃ ቤት፤

- በወቅቱ ወጪ ተደርገው ጥቅም ላይ ሳይውሉ በመቅረታቸው የመጠቀሚያ ጊዜ ያለፈባቸው የተለያዩ ቶነሮች ብዛት 114 በግምጃ ቤት የሚገኙ መሆኑ፤
- በስጦታ ተገኝተው በ2007 ዓ.ም ገቢ የተደረጉ የተለያዩ የመኪና መለዋወጫዎች ያለአገልግሎት በግምጃ ቤት ውስጥ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤

ከግምጃ ቤት ውጭ የሚገኙ ዕቃዎች፤

- በየቦታው የወደቁ የተለያዩ ቁርጥራጭ ብረቶች፤ ከላሜራ የተሰሩ የማስታወቂያ መለጠፊያዎች፤ በተለያዩ ቦታ የተቀመጡ ኮንቴነሮች የሚገኙ መሆኑ፤

በተማሪዎች ምግብ ቤት ዕቃ ግምጃ ቤት፤

- የምግብ ጥሬ ዕቃዎች በዕቃ ገቢ ደረሰኝ (ሞዴል 19) ገቢ የሚደረጉ ቢሆንም የዕቃ ወጪ ደረሰኝ (ሞዴል 22) የማይዘጋጅላቸው፤ በኢ.ፍ.ሚ.ስ የማይቀናነሱና ለአገልግሎት ወጪ ሲደረጉ በወረቀት የሚመዘገቡ መሆኑ፤ በኦዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

3.2. የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤት በየበጀት ዓመቱ የዩኒቨርሲቲውን ሂሳብ ኦዲት አድርጎ መያዊ አስተያየትና የማሻሻያ ሃሳቦች ያቀረበ ሲሆን፤ በተሰጠው የኦዲት አስተያየት መሰረት ዩኒቨርሲቲው ተገቢውን እርምጃ የወሰደ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡- የ2013 በጀት ዓመት ግኝቶች፤

- በዩኒቨርሲቲው ስፖንሰርነት ትምህርታቸውን ለመማር በገቡት የውል የጊዜ ትምርታቸውን አጠናቅቀው ወደ ሥራቸው ያልተመለሱ ሰራተኞች በውል ስምምነቱ መሠረት ለዩኒቨርሲቲው መክፈል የነበረባቸው በድምሩ ብር 7,351,862.00 ያልተከፈለ (ያልተሰበሰበ) መሆኑ፤

የ2012 በጀት ዓመት ግኝት፤

- በዩኒቨርሲቲው ስፖንሰርነት ትምህርታቸውን የሚመሩ ሰራተኞች ትምህርታቸውን አጠናቅቀው መመለስ ባለባቸው ጊዜ ውስጥ መመለስ ሲገባቸው የመመለሻ ጊዜ ያሳለፉ መምህራን ትምህርቱን ያቋረጡ ወይም ያራዘሙበትን ምክንያት የሚገልፅ የፅሁፍ ማስረጃ ሳያቀርቡና ትምህርት ላይ መሆን አለመሆናቸው ማረጋገጫ ሳይኖር ትምህርት ላይ እንዳሉ ተደርጎ ደመወዘ፤ የቤት አበል እና የትራንስፖርት አበል በድምሩ ብር 266,400.01 የተከፈለ መሆኑ፤

የ2011 በጀት ዓመት ግኝቶች፤

- የተለያዩ ድርጅቶች በውሉ መሠረት ባለመፈጸማቸው ላዘገዩበት መክፈል የነበረባቸው የጉዳት ካሣ በድምሩ ብር 171,404.75 እንዲከፍሉ ያልተደረገ መሆኑ፤
- በዩኒቨርሲቲው ስፖንሰርነት ትምህርታቸውን የሚመሩ ሰራተኞች ትምህርታቸውን አጠናቅቀው መመለስ ባለባቸው ጊዜ ውስጥ መመለስ ሲገባቸው የመመለሻ ጊዜ ያሳለፉ መምህራን ትምህርቱን ያቋረጡ ወይም ያራዘሙበትን ምክንያት የሚገልፅ የፅሁፍ ማስረጃ ሳያቀርቡና ትምህርት ላይ መሆን አለመሆናቸው ማረጋገጫ ሳይኖር ትምህርት ላይ እንዳሉ ተደርጎ ደመወዘ፤ የቤት አበል እና የትራንስፖርት አበል በድምሩ ብር 741,480.00 የተከፈለ መሆኑ፤ በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

ከላይ የተዘረዘሩት ግኝቶች ላይ የማስተካከያ እርምጃ እንዲወሰድ ያሳሰብን ቢሆንም የማስተካከያ እርምጃ አልተወሰደም፡፡

የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት

ሚያዚያ 2015